प्रदेश लोक सेवा आयोग, प्रदेश नं.२

स्वास्थ्य सेवा, हेल्थ इन्स्पेक्सन समूह, सातौं तहको खुला तथा अन्तर सेवा प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

पाठ्यक्रमको रुपरेखा :- यस पाठ्यक्रमको आधारमा निम्नानुसार दुई चरणमा परीक्षा लिइने छ:

प्रथम चरण :- लिखित परीक्षा

पूर्णाङ्ग :- २००

द्वितीय चरण :- सामृहिक परीक्षण र अन्तर्वार्ता

पूर्णाङ्ग :- ४०

प्रथम चरण - लिखित परीक्षा योजना (Examination Scheme)

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्न संख्या xअङ्गभार	समय
प्रथम	हेल्थ इन्स्पेक्सन	900	४०	वस्तुगत बहुवैकल्पिक (MCQs)	$oop = p_Xoop$	१ घण्टा १४ मिनेट
द्वितीय	सम्बन्धी	900	४०	विषयगत (Subjective)	90 X90 = 900	३ घण्टा

द्वितीय चरण

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	समय
सामूहिक परीक्षण (Group Test)	90	सामूहिक छलफल (Group Discussion)	३० मिनेट
व्यक्तिगत अन्तर्वार्ता	\$0	मौखिक	-

- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी द्वै हुन सक्नेछ ।
- २. पाठ्यक्रमको प्रथम र द्वितीय पत्रको विषयवस्त् फरक फरक ह्नेछन ।
- ३. प्रथम र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ ।
- ४. प्रथम तथा द्वितीय पत्रहरुका एकाइहरुबाट सोधिने प्रश्नसंख्या निम्नानुसार हुनेछ :

प्रथम पत्रका एकाई	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
प्रश्न संख्या	प्रश्न संख्या 5 20			5	5	20	5	5	5	10	5	5
द्वितीय पत्रका खण्ड	A			В			С			D		
द्वितीय पत्रका एकाई	1		4		2			3			5	
प्रश्न संख्या	संख्या 1		2		3			2			2	

- ५. वस्तुगत बहुवैकित्पिक (Multiple Choice) प्रश्नहरुको गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर बापत २० प्रतिशत अङ्ग कट्टा गरिनेछ । तर उत्तर निदएमा त्यस बापत अङ्ग दिइने छैन र अङ्ग कट्टा पिन गरिने छैन ।
- ६. बहवैकित्पिक प्रश्नहरु ह्ने परीक्षामा कुनै प्रकारको क्याल्कुलेटर (Calculator) प्रयोग गर्न पाइने छैन ।
- 9. विषयगत प्रश्नका लागि तोकिएका १० अङ्का प्रश्नहरुको हकमा १० अङ्को एउटा लामो प्रश्न वा एउटै प्रश्नका दुई वा दुई भन्दा बढी भाग (Two or more parts of a single question) वा एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा बढी टिप्पणीहरु (Short notes) सोध्न सिकने छ ।
- द्वितीय पत्रमा प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरु हुनेछन् । परीक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नहरुको उत्तर सोही खण्डको उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ ।
- ९. यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र /विषयका विषयवस्तमा जेसुकै लेखिएको भए तापिन पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम तथा नीतिहरु परीक्षाको मिति भन्दा ३ मिहना अगािड (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्भन पर्दछ ।
- १०. पाठ्यक्रम लागू मिति :- २०७८।०३।२७ गते देखि ।

प्रदेश लोक सेवा आयोग, प्रदेश नं २

स्वास्थ्य सेवा. हेल्थ इन्स्पेक्सन समह, सातौं तहको खला तथा अन्तर सेवा प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठयक्रम

प्रथम पत्र :- हेल्थ इन्स्पेक्सन सम्बन्धी

1	Health and Public Health								
	1.1.	Meaning of health and disease, Factors that influence health, concept of heal							
		and disease Dimension of disease Massurament of health disease and wall							

h and disease, Dimension of disease, Measurement of health, disease and well being

1.2. Public health concept, Historical development and changing concept

2 **Health Planning and Management**

20%

- 2.1. Approaches, models, methods and practices
- Need assessment, planning cycle, Planning, monitoring and evaluation 2.2.
- 2.3. Strategic and operational planning
- 2.4. Inventory management
- Drug management 2.5.
- Financial management 2.6.
- Health economics, Health care financing: Basic concepts and economic 2.7. evaluation of health care services 2.8 Health care need assessment
- 2.9 Decentralization in health management
- Ouality assurance in health care 2.10

3 **General Epidemiology**

10%

- Definition, concepts, approaches, aims, and use of epidemiology 3.1.
- 3.2. Epidemiological methods, Incidence, Prevalence, association and causation, disease prevention and control
- Epidemiology of communicable and non communicable diseases 3.3.
- 3.4. Dynamics of disease transmission
- 3.5. Investigation of an epidemics
- Screening of diseases 3.6.
- Health indicators 3.7.

4 **Health Statistics**

5%

- Sources of health information, Health information system 4.1.
- 4.2. Tabulation, graphic and diagrammatic presentation of data
- Statistical methods; Measures of central tendency, Measures of variability 4.4 4.3. Sampling size, Sampling survey and test of significance, correlation and regression

Demography 5.

5%

- Population trends-world and national 5.1
- Measures of population dynamics 5.2
- 5.3 Factors affecting fertility, mortality and migration
- Urbanization, Life expectation 5.4

Applied Epidemiology and Disease Control 6

20%

Epidemiology, Prevention and control of communicable diseases including: 6.1 Measles, Diphtheria, Whooping cough, Acute respiratory tract infection,

Rubella, Mumps, Influenza, Tuberculosis, Viral hepatitis, Food poisoning, **Typhoid** fever, Intestinal worms, Acute diarrhoeal diseases, Filaria,

Leishmaniasis, Malaria, Japanese encephalitis, Rabies, Tetanus, Trachoma,

Leprosy, STD and HIV/AIDS

- 6.2 Prevention and control of non-communicable diseases
- 6.3 Concept of Control, elimination and eradication of diseases

_	_	_	_	_	
प्रदेश	लाक	संवा	आयोग.	प्रदेश	न.२

	_	_	_		<i>≥</i> .	_				_	0 10	^	
स्त्रास्थ्य	संवा	द्रत्श	दन्यवस्यन	समद	स्राती	तदको	खला	तशा	अन्तर	संवा	प्रतियोगितात्मक	परीक्षाका	पारसक्रम
(41)(-4	\1~11,	(1/.4	₹./ 14/1.1	71.16	/11/11	11(1)	વ્યા	11711	21./1/	11711	71/1911/11/11/11 4	1/1911971	110777

7	Food	l and Nutrition	5%
	7.1	Nutritional profiles	
	7.2	Nutritional problems	
	7.3	Assessment of nutritional status	
	7.4	Food toxication, additives and fortification;	
8	Envi	ronmental Health	5%
	8.1	Management and control of basic and fundamental factors; Water	Air, Lighting,
		Noise, Housing	
	8.2	Solid waste disposal and control	
	8.3	Excreta disposal and control	
	8.4	Medical entomology-Mosquito, housefly, sand fly, lice, fleas, bu	igs etc. control
	8.5	Insecticides safe use and resistance	
	8.6	Rodents control	
9	Occi	ıpational Health	5%
	0.1		
	9.1	Occupational environment and safety	
	9.2	Occupational hazards	
	9.3	Management and prevention of occupational hazards	
	9.4	Measures for general health protection of workers	
10	Heal	th Education and Health Promotion	10%
	10.1	Concept, Objectives and principles and their importance	
	10.2	Methods of health education	
	10.3	Health education medias and production	
	10.4	Behavior change communication (BCC)	
	10.5	Community organization and participation	
	10.6	Communication and information: concepts and importance	
	10.7	School health program: concepts, areas and importance	
11	Prin	nary Health Care (PHC), Essential Health Care Services (EHC	(S) and
		ennium Development Goals (MDGs)	5%
	11.1	Concept, Components, Status and Prospects	
12	Inte	rnational Health	5%
14	12.1	External development partners and their priorities	5 / 0
	12.2	UN agencies: WHO, UNICEF, UNDP, UNFPA, UNAIDS and V	World Bank
	12.3	Bilateral agencies working in Nepal: USAID, JICA, GTZ, DFID	
	12.0	AUSAID, NORAD, FINIDA, KOIKA	, 52 6, 61211,